

CONDIȚII DE VIAȚĂ ȘI DE LUCRU ÎN BULGARIA

Informația despre Bulgaria:

Suprafața - 110 879 km pătrați.

Populația - 7 153 784

Capitala – Sofia

Limba oficială – bulgara

Valută – lev bulgăresc /BGN/

Tipul guvernării – republica parlamentară

religia – religia tradițională este ortodoxia estică /59%/. Alte religii - islam /7.8%/, catolicism /0.7%/, protestantism /0.9%/. Aproximativ 31% din populație sunt atești.

Țări învecinate – Marea Neagră la est, Serbia și Macedonia la vest, România la nord, Grecia și Turcia la sud.

Cel mai înalt punct – muntele Musala /2 925 m/

Cel mai mic punct – Marea Neagră /0 m/

1. Lucru în Bulgaria

Permis de muncă și de ședere

Angajarea străinilor care sunt cetățeni non-UE, SEE și Elveția în Republica Bulgaria este reglementată de actul privind migrația forței de muncă și mobilitatea forței de muncă și regulamentul de aplicare.

Angajarea străinilor este posibilă și prin acorduri bilaterale care reglementează migrația forței de muncă.

Resortisanții din afara UE, SEE și Elveția pot efectua angajări / activități independente în Bulgaria doar dacă au intrat legal și au reședința legală pe teritoriul Republicii Bulgaria, fapt verificat de permisul de reședință relevant emis de Ministerul de Interne și / sau după acordarea permisului de muncă pentru accesul pe piața muncii din Bulgaria de către directorul executiv al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Străinii care dețin permis de ședere pe durată lungă sau permanentă sau au drepturi egale în virtutea acordării azilului sau a protecției internaționale în conformitate cu Legea privind azilul și refugiații și membrii familiilor acestora nu au obligația de a deține un permis de muncă.

Cetățenii non-UE, SEE și Elveția nu au drepturi la accesul pe piața muncii dacă:

1. Au o viză pentru șederea pe termen scurt în Bulgaria, cu excepția cazurilor de muncă sezonieră permisă de până la 90 de zile.
2. Au permisiunea de a locui pe termen lung în Bulgaria în temeiul art. 24, articolul 1, p. 2 6-8, 10, 14, 16, 19 și 20 de acte ale străinilor din Republica Bulgaria.

Mai multe informații, inclusiv cu privire la diferitele proceduri aplicate pentru acordarea accesului pe piața muncii, sunt disponibile pe pagina oficială de internet a Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă, sub titlul "Activitate internațională" - "Angajarea străinilor":
<https://www.az.government.bg/pages/zaetost-na-chuzhdenci-normativna-uredba/>.

2. Cum să găsiți un loc de muncă în Bulgaria?

Conform legislației bulgare, serviciile de potrivire și de mediere, furnizate de organisme publice sau private, sunt gratuite pentru solicitanții de locuri de muncă.

3. Contractele de muncă și codul muncii

Încheierea și încetarea contractului de muncă

În Bulgaria, contractul de muncă este obligatoriu să fie încheiat în scris, înainte de începerea muncii. Contractul conține informații privind locul de muncă, titlul postului, data încheierii, durata, concediul anual de bază și suplimentar, remunerația și orele de lucru zilnice sau săptămânale.

Angajatorul a fost obligat să trimită o notificare către Agenția Națională pentru Venituri (ANV) în termen de trei zile de la data încheierii contractului și să transmită lucrătorului o copie a contractului semnată de ambele părți împreună cu o copie de notificare către ANV. Contractele de muncă pot fi permanente / pentru o perioadă nedefinită / sau pentru o perioadă fixă. În majoritatea cazurilor, există o clauză pentru o perioadă de probă, care nu poate depăși 6 luni.

Ocuparea forței de muncă poate fi reziliată atât de angajator, cât și de lucrător, cu sau fără notificare scrisă. Cea mai obișnuită modalitate de reziliere a unui contract fără notificare se bazează pe acordul reciproc exprimat de ambele părți. În cazul în care încetarea contractului va fi făcută printr-o notificare scrisă, acest anunț va fi depus cu 30 de zile înainte de rezilierea contractelor permanente și cu trei luni pentru contractele pe durată determinată / dar nu mai mult decât durata stângă a contractului /.

Mai multe informații privind contractele de muncă se găsesc în Codul Muncii disponibil pe site-ul oficial al Ministerului Muncii și Politicii Sociale, titlul "Legislație".

<https://www.mlsp.government.bg/index.php?section=CONTENT&I=226&lang>

Remunerație

În Bulgaria există un salariu minim legal. Pentru 2025 este de 1077 BGN / lună și 7,31 BGN / oră pentru o muncă normală cu normă întreagă / 8 ore, 5 zile lucrătoare /. Există, de asemenea, venituri fixe pentru toate principalele activități economice și grupuri de profesii. Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul oficial al Institutului Național de Securitate Socială /NSSI/ - www.noi.bg

De obicei, remunerația este plătită lunar cu o posibilitate de plată avansată, care este foarte comună pentru Bulgaria.

Pentru munca de noapte și orele suplimentare, lucrătorul primește o remunerație ridicată. Durata muncii suplimentare pe parcursul un an calendaristic nu poate depăși 150 de ore.

Contribuțiile de securitate socială și impozitul pe venit sunt retrase automat din remunerația lunară. Este obligația angajatorului de a plăti contribuțiile în cadrul ANV. Lucrători independenți își plătesc contribuțiile de asigurări sociale și impozitele datorate în cadrul ANV.

Timpul de lucru

În Bulgaria, săptămâna normală de lucru este de 5 zile / 40 de ore, cu o durată normală a zilei de lucru de 8 ore. Când are loc noaptea / între orele 10.00 și 6.00 a.m / , durata normală a unei săptămâni de lucru de 5 zile este de 35 de ore. În timpul zilei de lucru, lucrătorul are dreptul la una sau mai multe pauze, care nu sunt incluse în timpul de lucru. Pauza de prânz nu poate fi mai mică de 30 de minute.

Mai multe informații privind timpul de lucru se găsesc în Codul Muncii disponibil pe site-ul oficial al Ministerului Muncii și Politicii Sociale, titlul "Legislație"

<https://www.mlsp.government.bg/index.php?section=CONTENT&I=226&lang>

Concediu

Angajații / lucrătorii au dreptul la 20 de zile lucrătoare plătite anual. Dacă angajatul / lucrătorul se angajează pentru prima dată, poate să-și ia concediu anual după ce a obținut cel puțin 8 luni de muncă.

În Bulgaria, sărbătorile oficiale sunt: 1 ianuarie / ziua de Anul Nou / 3 martie / Sărbătoarea națională a Bulgariei - Ziua eliberării / 1 mai / Ziua lucrătorilor internaționali / 6 mai / Ziua armatei bulgare /, 24 mai / Educație și cultură bulgară și zi de literatură slavonă /, 6 septembrie / Ziua Unificării / 22 septembrie / Ziua Independenței / 1 noiembrie / Ziua națională de trezire / 24 decembrie / Ajun de Crăciun /, 25 și 26 decembrie / Crăciun / și Paște - patru zile / de vineri până luni / în lunile aprilie sau mai.

Angajații / lucrătorii au dreptul la un concediu de boală / muncă, precum și la îngrijirea unui membru de familie bolnav. Acest concediu este autorizat de către autoritățile sanitare și pentru durata acestuia angajatul / lucrătorul primește prestații în numerar în locul remunerației lunare.

Concediul de maternitate are o durată de 410 de zile pentru fiecare copil, dintre care 45 de zile sunt obligatorii înainte de nașterea copilului. Dacă tatăl trăiește în aceeași gospodărie cu mama, are dreptul la concediu plătit de 15 zile după ce copilul este eliberat din spital.

Mai multe informații privind tipurile de concedii și condițiile aplicate pot fi găsite în Codul muncii disponibil pe site-ul oficial al Ministerului Muncii și Politicii Sociale, titlul "Legislație".

<https://www.mlsp.government.bg/index.php?section=CONTENT&I=226&lang>

Angajare independentă

Înregistrarea comercială în Bulgaria este efectuată la Agenția Națională de Înregistrare - www.registryagency.bg

Artizanii se înregistrează la una dintre cele 25 de camere de artizanat. Pentru mai multe informații: www.nzkb.org

Lucrători independenți se înregistrează la Agenția Națională de Administrare a Veniturilor: www.nap.bg. Unii dintre persoanele independente, cum ar fi arhitecții, inginerii, juriști, se vor înregistra, de asemenea, la camera relevantă pentru a dobândi capacitatea juridică de a-și exercita profesia.

Agricultorii și producătorii de tutun se înregistrează la serviciul municipal agricol respectiv al Direcției raionale a fondului agricol de stat. Pentru mai multe informații: <http://www.mzh.government.bg>, www.mzh.government.bg/MZH/bg/OblastniDirekcii.aspx

4. Impozitare

Toate aspectele legate de impozitare sunt în competența Agenției Naționale de Administrare a Veniturilor /MNRA/ - www.nap.bg.

Veniturile obținute din angajarea pe teritoriul Bulgariei sau dintr-un serviciu furnizat în Bulgaria sunt impozabile în conformitate cu legislația bulgară. Bulgaria are un acord bilateral cu multe țări pentru evitarea dublei impuneri, inclusiv cu Republica Macedonia.

Din 2008, persoanele fizice din Bulgaria sunt impozabile cu așa-numita cota unică de impozitare de 10%.

Taxa de valoare adăugată / TVA / în Bulgaria este de 20%.

5. Securitatea socială

Securitatea socială de stat din Bulgaria este reglementată de Institutul Național de Asigurări Sociale / NSSI / care acordă beneficii și pensii pentru toate riscurile sociale acoperite. Pentru a avea dreptul la aceste prestații, lucrătorii și angajatorii plătesc contribuții statutare la 4 fonduri de asigurări sociale / pensie, boală și maternitate, accidente de muncă, șomaj /.

Toți lucrătorii angajați în conformitate cu legislația bulgară pentru mai mult de 40 de ore pe lună sunt obligați să fie asigurați pentru toate riscurile de securitate socială. Cetățenii din țări terțe, angajați în Bulgaria, sunt asigurați în conformitate cu acordul bilateral respectiv privind securitatea socială.

Prestații în numerar pentru concediul medical

În locul remunerației de muncă, persoanele asigurate au dreptul la prestații în numerar pentru concedii medicale temporare, vătămări corporale sau boli de lungă durată, dacă au cel puțin 6 luni de muncă și au fost asigurate pentru boală și maternitate.

Prestații în numerar pentru maternitate

Acordarea și plata prestațiilor în numerar pentru maternitate este reglementată în capitolul IV, secțiunile II și IV din Codul de securitate socială și în Ordonanța privind prestațiile în numerar de la asigurările sociale de stat. Informații generale pot fi găsite pe site-ul NSSI <http://nssi.bg/benefits/benefits/100-nerabotosposobnost/1860-ma13>

Beneficii de șomaj

Informații detaliate privind acordarea prestațiilor de șomaj pot fi găsite pe site-ul NSSI <http://nssi.bg/benefits/benefits/101-unemployment/625-pokso>.

6. Condițiile de trai în Bulgaria

Mutarea în Bulgaria

Proceduri de înregistrare

Reședința cetățenilor țărilor terțe în Bulgaria este reglementată de actul "Străinii în Republica Bulgaria" și de regulamentele de punere în aplicare a acestuia. Mai multe informații pot fi găsite la www.mvr.bg

Cazare

În Bulgaria se poate împrumuta sau cumpăra o locuință fără a se respecta anumite condiții. De obicei, când se arendează locuința, chiriașul și proprietarul fac un acord scris. În majoritatea cazurilor, chiriașul plătește chiria în numerar în fiecare lună. Plățile de utilități / electricitate, apă, gaz / nu sunt incluse în chirie și sunt datorate / plătite de chiriaș.

Sistem educațional

Învățământul școlar din Bulgaria este clasificat ca învățământ primar și liceu și poate fi general sau profesional. Elevii primesc Certificat de absolvire a învățământului de bază după terminarea clasei a VII-a și își pot continua studiile. Învățământul liceal este finalizat după terminarea cu succes a clasei a XII-a. Elevii sunt apreciați conform unui sistem de 6 trepte / 6 fiind cel mai înalt punct și 2 fiind cel mai mic /. După absolvirea liceului / clasa a XII-a, elevii

pot aplica pentru învățământul superior și pot intra pe o universitate. În Bulgaria există universități publice și private.

Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul oficial al Ministerului Educației și Științei: <https://www.mon.bg/>

Sistem de sănătate

Sistemul de sănătate din Bulgaria este organizat și guvernat de Ministerul Sănătății. Fondul Național de Asigurări de Sănătate guvernează cheltuielile pentru contribuțiile de sănătate plătite. Plata contribuțiilor de asigurări de sănătate este obligatorie pentru toate persoanele care sunt angajate sau care desfășoară o activitate independentă și care sunt retrase lunar din remunerația lor.

Persoanele asigurate au dreptul de a beneficia de serviciile de sănătate furnizate de profesioniștii din domeniul medical și de spitalele / centrele medicale care au contracte cu Fondul Național de Asigurări de Sănătate. Toți asigurații trebuie să aleagă un medic generalist care să-l viziteze în caz de boală. Atunci când vizitează un medic generalist, asigurații plătesc doar o taxă fixă de 2,90 BGN. Pentru fiecare zi petrecută într-un spital, pacientul plătește 2% din salariul minim național, dar nu mai mult de 10 zile pe an. Persoanele neasigurate trebuie să plătească pentru serviciul de sănătate respectiv.

În Bulgaria există un număr mare de cabinete medicale private și spitale. Serviciile și consultările sunt plătite de către pacienți, indiferent dacă sunt sau nu asigurați.

Mai multe informații privind asigurările de sănătate și serviciile de sănătate din Bulgaria sunt disponibile pe site-ul oficial al Ministerului Sănătății - www.mh.government.bg și Fondul Național de Asigurare în Sănătate - www.nhif.bg

Costul vieții

Informații despre costul diferitelor tipuri de bunuri și servicii din Bulgaria pot fi găsite în Internet la: https://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=Bulgaria, <https://www.expatisan.com/cost-of-living/country/comparison>, <https://broshura.bg/>, <http://www.expatfinder.com/bulgaria/expat-guides/article/cost-of-living-in-bulgaria/203>

112 - Numărul unificat european de urgență